

Број/Број: 01,02,03,03/11-05-352/10
Сарајево/Sarajevo, 24. 11. 2010.

**ИЗВЈЕШТАЈ СА ИНТЕРПАРЛАМЕНТАРНОГ ФОРУМА ЗА НАУКУ,
ТЕХНОЛОГИЈУ И ИНОВАЦИЈЕ ЗА МЕДИТЕРАНСКУ РЕГИЈУ
ПАРИЗ, 9. и 10. 11. 2010.**

У организацији Унеска (Организација УН-а за образовање, науку и културу) и Парламентарне скупштине Медитерана у Паризу (ПАМ) 9. и 10. новембра 2010. године одржан је Интерпарламентарни форум за науку, технологију и иновације за медитеранску регију. Циљ Форума је подстицање дискусије о потреби за тјешњом сарадњом између парламентарца, научника, медија и цивилног друштва. Овај дводневни сусрет први је у низу редовних састанака које планирају да организују Унеско и ПАМ у оквиру успостављања официјелног партнерства. Форуму су присуствовали представници парламената држава чланица Парламентарне скупштине Медитерана, Унеска, представници академских заједница држава чланица ПАМ-а, представници истраживачких институција и цивилног друштва.

У име Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине Форуму је присуствовала Душанка Мајкић, предсједавајућа Дома народа ПСБиХ и члан Делегације Парламентарне скупштине БиХ у Парламентарној скупштини Медитерана. У њеној пратњи, Форуму су присуствовали и Едина Хрњић, виши стручни сарадник за сарадњу са међународним организацијама, и Аднан Бешић, преводилац за француски језик.

Учесници Форума истакли су да политика и наука морају упоредо напредовати, те да је потребно превазићи јаз који између њих постоји с обзиром на бројне изазове с којима се човјечанство суочава. Наука и политика једино заједно могу наћи рјешења за проблеме попут климатских промјена, сиромаштва, глади, здравствених проблема, природних катастрофа, загађења животне средине. Оно што је посебно значајно када је у питању однос научника и парламентарца јесте потреба смањења неразумијевања које може представљати препреку изради квалитетних законских рјешења. Парламентарци не могу бити експерти за све области, те стога научне и техничке информације које им се презентују морају бити разумљиве, и што је још значајније, морају бити објективне како би парламентарци могли на прави начин обављати дужности које су им грађани повјерили. Тренутни односи између парламентарца и научника могу се посматрати и на нивоу перцепције коју имају једни о другима. С једне стране, сви парламентарци нису увијек у могућности да разумију домете науке, а научници, с друге стране, не познају у потпуности политичке процесе и рад парламентарца. Једним од најкориснијих рјешења када је у питању покушај смањења јаза између парламентарца и научника и спровођења законодавне процедуре у случају законских аката са научним садржајем оцијењено је одржавање јавних саслушања као форума за размјену мишљења и искустава. Посебно је наглашен значај парламената у обезбјеђивању неопходне финансијске подршке истраживањима с обзиром на њихову улогу у процесу усвајања буџета.

Програмом Форума била је предвиђена размјена искустава парламентарца у изради закона са научним садржајем. На позив генералног секретара Парламентарне скупштине Медитерана, г. Серђа Пјација, као један од уводничара у оквиру ове сесије, учесницима се обратила гђа Душанка Мајкић. Текст обраћања преносимо у цјелини:

Поштовани предсједавајући, поштоване даме и господо,

Веома сам задовољна што у име Босне и Херцеговине присуствујем Интерпарламентарном форуму за науку, технологију и иновације за медитеранску регију, који се одржава у репрезентативном сједишту Унеска. Морам истаћи да БиХ подржава сваку иницијативу Парламентарне скупштине Медитерана која је на путу стварања нових и садржајнијих веза између држава чланица. Свакако, од кључног значаја на том путу је успостављање домена науке, технологије и иновација у регији, гдје смо као парламентарци спремни урадити на најбољи начин свој дио посла.

Босна и Херцеговина, као и многе друге земље медитеранске регије, очекује да путем науке, технологије и иновација побољша свој економски положај, смањи сиромаштво и унаприједи социјални статус својих грађана. Зато ову иницијативу ПАМ-а и Унеска БиХ подржава. Посве је јасно да ће, ако се неразвијене и недовољно развијене земље не успију изборити са овим изазовима, ако им у томе не помогну развијене земље, неравнотежа у области истраживања и примјене науке и технологија учинити непремостиве удаљености између земаља чланица наше регије.

Поштоване даме и господо,

По доласку у Париз сачекала ме је радосна вијест. Босни и Херцеговини и Албанији одобрен је безвизни режим. Од 1. јануара 2011. године грађани БиХ ће моћи без виза путовати у земље ЕУ. То је уједно и шанса за велики број младих и образованих људи да се упознају са управљањем у области науке, технологије и иновација, те да властитим доприносом смање јаз између развијених и земаља у развоју.

Иницијатива ПАМ-а и Унеска за заједнички приступ држава чланица медитеранске регије науци, технологији и иновацијама је јединствена шанса за Босну и Херцеговину али и друге земље Медитерана које су стагнарале у развоју у посљедњих 20 година. Ово је уједно шанса да се то стање почне мијењати. У складу с тим, сматрам да је у оквиру Парламентарне скупштине Медитерана потребно предузети активности које би водиле ка реконструкцији научноистраживачког потенцијала и реинтеграцији истраживачког простора. Ту првенствено мислим да треба сачинити политику дјеловања у области науке, технологије и иновација, али и утврдити оквире, инструменте и приоритете за спровођење тих политика.

Подржавамо успостављање регионалног форума за научну политику с циљем размјене искустава и информација о изради политика из области науке, технологије и иновација, подржавајући јачање капацитета парламентарних комисија за науку и сличне области.

Иако економска криза и даље не посустаје, иако њен крајњи домет и обим тешко ко може да предвиди, подсјетимо се једног сјајног правила: у тешким временима на површину испливавају оригиналан приступ, иновативна рјешења и смјели потези. Иницијатива ПАМ-а је сасвим оригинална у приступу. Недостају нам још иновативна рјешења и смјели потези за испуњење наше мисије.

Парламентарна скупштина БиХ усвојила је Оквирни закон о основама научно-истраживачке дјелатности и координације унутрашње и међународне научно-

истраживачке сарадње у БиХ. Закон је оквирни с обзиром да је научноистраживачка област у надлежности ентитета БиХ, а на државном нивоу се врши само координација.

О чему говори овај закон? Овим законом утврђује се следеће: посебан интерес у области науке и технологије у БиХ, основни принципи научноистраживачке дјелатности, остваривање међународне научноистраживачке сарадње и научноистраживачке сарадње унутар БиХ, начин остваривања координације институција надлежних за област науке и технологије, формира се Савјет за науку БиХ, успоставља се координација информационом системом за област научноистраживачке дјелатности у БиХ.

У складу са одредбама наведеног закона, на нивоу Савјета министара БиХ као представника извршне власти, у оквиру Министарства цивилних послова формиран је „савјет за науку“ који има председника и 12 чланова. Министарство цивилних послова надлежно је и за остваривање међународне сарадње БиХ у области научноистраживачке дјелатности. Поред тога, Министарство цивилних послова именује представника БиХ на званичним конференцијама на којима БиХ учествује а на којима се разматрају питања везана за развој науке и технологије у међународним тијелима и организацијама. Такође, Министарство најмање једном годишње расписује конкурс за додјелу средстава за суфинансирање међународних научноистраживачких пројеката и сарадње значајне за БиХ.

Поштоване даме и господо,

Морамо имати храбрости и наметнути ова питања која су од фундаменталног значаја за будућност уопште, а не само БиХ. Мислим да ће овај форум помоћи у томе. Излагања и закључци које ћемо данас донијети афирмисаће положај и улогу науке, технологије и иновација. Ово ће нас подстакнути да ту мисију ширимо у свакој прилици и на сваком мјесту. У Босни и Херцеговини али и у многим земљама Медитерана ствари се рјешавају спорије и уз врло компликоване механизме политичког одлучивања. Ипак, увјерена сам да ћемо успјети пронаћи одговоре на све те изазове. Од нас зависи колико ћемо у томе успјети.

Хвала на пажњи.

Одржавање форума представљало је и прилику да поводом обиљежавања Свјетског дана науке (10. децембар) Унеско представи Извјештај о науци. Извјештај је израдила група независних међународних стручњака, а обухвата период од 2005. до 2010. године. У извјештају је садржан преглед глобалних трендова у науци и технологији, заснован на широком спектру квалитативних и квантитативних показатеља. Подијељен је на поглавља од којих свако третира посебан регион и земље унутар региона. Извјештај од 520 страница доступан је на веб-страници Унеска (www.unesco.org), те у Библиотеци Парламентарне скупштине БиХ, у електронској форми.

Извјештај припремила:

Едина Хрњић
виши стручни сарадник за сарадњу
са међународним организацијама

Достављено:

- колегијумима оба дома Парламентарне скупштине БиХ
- члановима Делегације ПСБиХ у Парламентарној скупштини Медитерана
- Комисији за спољне послове Представничког дома ПСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПСБиХ
- Колегијуму Секретаријата ПСБиХ
- а/а